

Haragistyai-rókalyuk

kutatási jelentés

a 2020. évi tevékenységről

Aggteleki Barlangkutató Csoport Egyesület

Összefoglalás

Barláng neve: Haragistyai-rókalyuk

Kataszteri száma: 5440-47

A kutatással érintett barlangszakasz: teljes barlang

A vagyonkezelői hozzájárulás jogosultja: Aggteleki Barlangkutató Csoport Egyesület

A vagyonkezelői hozzájárulás kibocsátója, száma: Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, 579-1/2020

A vagyonkezelői hozzájárulás lejárata: 2023.12.31

Jelentés időszaka: 2020. január 1. – december 31.

Kutatásvezető: Dr. Végh Zsolt

Kutatásvezető-helyettes: Gruber Péter Sebestyén

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor (a jelentési időszakra vonatkoztatva): hossza 14 méter, vertikális kiterjedése 11 méter

A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése: hossza 79,78 m, vertikális kiterjedése 35,71 m.

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatási jelentési időszak végén: hossza 93,78 m, vertikális kiterjedése 46,71 m.

A jelentés lezárásának időpontja: 2021. február 11.

A jelentést összeállította: Gruber Péter Sebestyén

Kutatási előzmények

A barlangot 1974-ben a Papp Ferenc Barlangkutató Csoport kezdte el feltárni, a kutató munkát 1975-ben folytatták, térképét 1976-ban készítették el. A barlang kutatását a 2000-es években Kutas Tamás folytatta, aki tovább folytatta az akna talpának süllyesztését, de emberhiány miatt a kutatást feladni kényszerült.

Kutató csoportunk a szomszédos Musztáng-barlang kutatása során figyelt fel a barlangra, mint további lehetséges bontási pontra. Mivel 2018-ban a Musztáng-barlang kutatásának felfüggesztése mellett döntöttünk, így 2020-ban megkértük a feltáráshoz szükséges vagyongazdálkodási hozzájárulást az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságtól.

Beszámoló a 2020-ban végzett kutatási tevékenységről

A barlang feltáró kutatását a vagyongazdálkodási hozzájárulás kézhezvételét követően kezdtük meg.

2020. március 5-7.: A barlang aknája fölé egy kézi erővel mozgatható csörlőállást telepítettünk, amely kötél és vödör segítségével szabadon tudta felhúzni az akna végpontjáról a kibontott törmeléket. A kitermelt kitöltést a töbör oldalában kijelölt meddőhányón helyeztük el úgy, hogy az alkalmazkodjon a terület morfológiájához.

1,5 méter mélységben a hasadék összeszűkült, egy 20°-os lejtős repedést tágtítottunk. A kitágított szakasz hossza: 4,3 m.

1. sz. fotó. A tovább vezető hasadék tágtítása

2020. május 1-2.: Továbbfolytattuk a 20°-os lejtős repedésben a szálkő tágítását, kb. 0,5 méter után a hasadék kitágult, onnantól már csak az agyagos kitöltést kellett kitermelni. Előrehaladás 3 méter.

Az agyagos kitöltésből egy **emlős fog** került elő, melyet átadtunk Gaál Lajos geológusnak, aki a pozsonyi Comenius Egyetemre küldte be meghatározásra, ahonnan a következő leírást kaptuk:

Alsó, bal rágófog koronájának anterolingvális részének töredéke.

Hipparion típusú lovak késői képviselője.

Equidae család.

Pliocén kor.

2. sz. fotó. Az aknaszerűen kitágult, de kitöltött továbbvezető járat

2020. június 4-6.: Folytattuk az agyagos törmelék kitermelését. Bontás közben megnyílt egy szűk, viszont tiszta oldalakna, amely párhuzamosan halad a kitöltött résszel, a bontást az agyagos részben folytattuk, mivel az új aknában jelentős közettágításra lett volna szükség. Előrehaladás 2 méter.

2020. július 4-6.: Továbbfolytattuk az aknában az agyagos törmelék kitermelését. Előrehaladás 1,5 méter.

2020. július 8-10.: Továbbfolytattuk az aknában az agyagos törmelék kitermelését. Előrehaladás 2 méter.

2020. augusztus 6-8.: Továbbfolytattuk az aknában az agyagos törmelék kitermelését. Előrehaladás 2,5 méter.

2020. szeptember 10-12.: Továbbfolytattuk az aknában az agyagos törmelék kitermelését. Előrehaladás 2 méter.

3. sz. fotó. Az aknaszerűen kitágult, már kibontott továbbvezető járat

2020. október 8-10.: Az agyagos kitöltés kitermelés közben oldalirányba megnyílt egy kisebb kb. 2,5 méter mély akna. Az akna alját szintén agyagos kitöltés alkotta, melyet elkezdünk eltávolítani. Erről a kitöltésről hamar kiderült, hogy egy vékony álfenék és átlukadt egy nagy hasadékszerű akna tetejébe. Másnap az átbújást biztonságos nagyságúra kitágítottuk, az akna beszállásánál nittet helyeztünk el és Szabó István beereszkedett az aknába. Közel 30 méter ereszkedéssel elérte a patakos járat szintjét, ahol a barlang két irányba folytatódott. Érzékszervileg érezhetően magas volt a szén-dioxid koncentráció. Másnap behúztuk a barlang új részébe a flexibilis szellőtetőcsövet és aggregátor és ipari ventilátor segítségével megkezdjük a barlang átszellőztetését. A szén-dioxid koncentráció néhány óra alatt lecsökkent 1,5%-ra, így elkezdjük az új részek bejárását.

A Ny-i ág a Musztáng-barlang irányába indul, ahonnan a patak vize is érkezik. Ebben az ágban néhány méter megtétele után éreztük, hogy növekszik a szén-dioxid koncentráció, így visszafordultunk és elindultunk a K-i ágban folyásirány mentén. Néhány méter megtétele után egy szifonszerű tavat találtunk, melynek főtéjét egy leszakadt óriási kőzetblokk alkotja. A víz

alatt látszódnak az egykor szabad légtérben növekedett függőcseppkövek. A leszakadt kőzetblokk felett egy felső kerülőjárat indult, amely hamar átfordult egy lefelé tartó, de teljesen kitöltött aknába. Itt jelöltük ki a további bontás helyét, mert a járat minden bizonnyal megkerüli a szifonszerűen visszaduzzadt és vízzel kitöltött barlangrészt. A patakos járat különlegessége, hogy benne nagyméretű (öklömnyi) kavicsok találhatóak.

4. sz. fotó. A patakos ágba vezető akna teteje

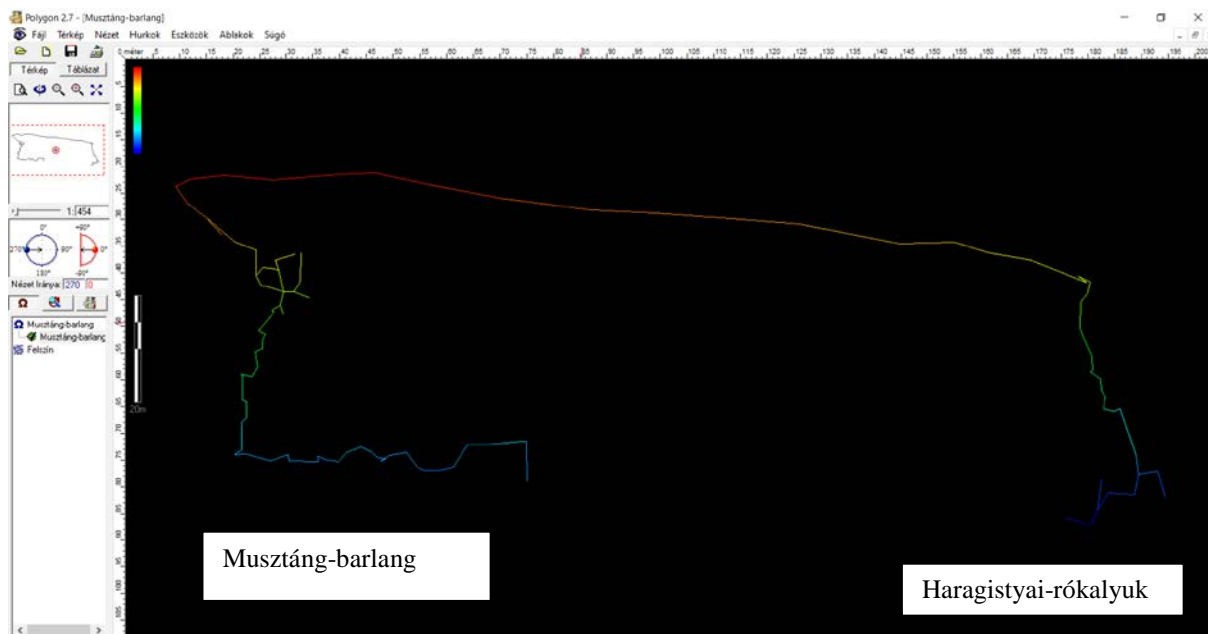

5. sz. fotó. Mosott, oldott falú patakos járat

6. sz. fotó. Kavics a patakos járatból

2020. december 17-19.: Elkezdtek a barlang felmérését.

2021-ben tervezzük a barlang felmérésének befejezését, itt elsősorban a Musztáng-barlang felé járat továbbmérése a cél. Továbbá folytatjuk a jelenlegi kitöltéssel eltömődött szifonkerülő járat kibontását. A barlangba a biztonságos közlekedés miatt, kiszedhető létrákat és lépéseket kívánunk beépíteni, valamint a szén-dioxid mentesítést kiszolgáló szellőtető csövet kívánjuk a járatban rögzíteni. Az ideiglenes műszaki létesítmények létesítése előtt megkérjük az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodási osztályának hozzájárulását.

Aggtelek, 2021. február 11.

Gruber Péter
kutatásvezető helyettes